

**Plan Sociale Veiligheid
De Fontein regulier basisonderwijs en
Eerste Opvang Anderstaligen**

CBS De Fontein 12WE
defontein@pcpomiddenbrabant.nl
www.defonteinbreda.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Vooraf	3
Inleiding	4
1. Samen zorgen voor veiligheid op school	5
1.1. Onze visie, kernwaarden en doelen	5
1.2. Regels en afspraken	5
1.3. De Fontein hanteert Kanjerregels & groepsregels	6
1.4. Naast deze regels zijn er nog de bijzondere regels	6
2. Hoe veilig voelen leerlingen zich op de Fontein?	7
2.1. Onze werkwijze en afspraken	7
2.2. Inzicht/ Monitor veiligheidsbeleving	8
3. Wat en wie zijn belangrijk voor de veiligheid op school?	8
3.1. Voorwaarden	8
3.2. Taken	9
3.3. Communicatie ouders	9
3.4. Communicatie met externe instanties	10
4. Hoe werken we aan een ongedwongen sfeer	10
4.1. Positief pedagogisch handelen van onze leerkrachten	10
5. Wat doen we bij onveilige situaties?	11
5.1. Wat doet De Fontein nu bij het niet naleven van de gedragsregels door leerlingen?	11
5.2. Procedure schorsing en verwijdering	12
5.3. Omgang met ouders die het onderwijsproces verstoren	12
5.4. Aanspreken op gedrag	13
6. Hoe we actief werk blijven maken van een sociaal veilige school	14
7. Gerelateerde protocollen en afspraken	15

Vooraf

CBS de Fontein heeft in haar Pestprotocol aangegeven dat de sfeer waarin kinderen opgroeien van groot belang is voor hun ontwikkeling. Je veilig voelen is een basisvoorwaarde om tot leren te komen. Op de Fontein zorgen we voor een ongedwongen sfeer. We hanteren vaste regels en afspraken die voor alle kinderen gelijk zijn. We streven naar een vriendelijk en veilig klimaat, elke dag opnieuw.

Het opstellen van dit plan Sociale Veiligheid heeft enerzijds inzicht gegeven in de aspecten en activiteiten waar we trots op zijn en anderzijds geleid tot aanscherping van afspraken. Op basisschool De Fontein en de Eerste Opvang is aandacht voor de veiligheid op school verweven in al haar activiteiten en terug te vinden in allerlei onderdelen uit het schoolplan (incl. verwijzingen naar andere plannen /documenten) en de schoolgids van de school.

In dit veiligheidsplan zijn zaken systematisch op een rij gezet. Dit veiligheidsplan is dus een plan van deze school met haar specifieke kenmerken. De focus in dit plan ligt op de sociale veiligheid van kinderen; hun welbevinden staat centraal. Hoofdstuk 7 biedt een overzicht van de verschillende protocollen en afspraken die gerelateerd zijn aan veiligheid.

Ons doel is de veiligheid te waarborgen en een klimaat te creëren waarin alle betrokkenen zich veilig, prettig en gewaardeerd voelen.

Inleiding

Per 1 augustus 2015 is in het basisonderwijs de wettelijke bepaling over de sociale veiligheid van leerlingen op school in werking getreden. Dit betekent dat van de school wordt verwacht dat ze alles doet wat nodig is om leerlingen een veilige omgeving te bieden. Een school is veilig als de psychische, sociale en fysieke veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast.

- fysieke veiligheid (slaan schoppen);
- sociale veiligheid (uitschelden, belachelijk maken, discriminatie, buitensluiten);
- psychische veiligheid (bedreiging, manipulatie).

Zorgen voor sociale veiligheid gaat voor ons over méér dan het tegengaan van onveiligheid. Leerlingen hebben ruimte nodig om te mogen ontdekken waar grenzen liggen, om fouten te maken, om te leren verantwoordelijkheid te nemen en daarop te worden aangesproken. Voor leerlingen is de school niet alleen de plek waar ze lesstof leren, maar ook de plek waar zij leeftijdsgenoten ontmoeten en waar zij kennismaken met de samenleving en verschillen in normen, waarden en omgangsvormen. Dit doet een beroep op de pedagogische professionaliteit in de school . Ook voor medewerkers geldt dat zij hun werk pas goed kunnen doen als ze zich veilig voelen, zich kwetsbaar op durven stellen en zich gezien en gehoord voelen. Ook zij moeten fouten kunnen maken en aangesproken worden op verantwoordelijkheden.

Het proces van denken en werken aan veiligheid op de Fontein is niet nieuw. De sociale veiligheid op school is al sterk en blijft daarnaast aandacht vragen. Om inzicht te krijgen in alle aspecten van (sociale) veiligheid op school is gebruik gemaakt van het digitale veiligheidsplan van 'School en veiligheid'. Dit geeft een goed beeld van wat de Fontein al doet ten aanzien van sociale veiligheid. Daarnaast geeft het richting aan concrete actiepunten van waaruit haalbare doelen kunnen worden opgesteld voor de korte en langere termijn. In die zin is dit plan een 'groeidocument' en het werken aan sociale veiligheid op school een actief en doorgaand proces binnen de school.

Werken aan veiligheid op school is voor De Fontein een vast punt op de agenda. Veiligheid wordt verankerd daar waar een goed evenwicht is tussen de zorg voor sociale binding, de omgang met incidenten en de zorg voor veilige voorzieningen. Bij het werken aan veiligheid in en om de school is de eigen verantwoordelijkheid van alle betrokkenen, dus zowel ouders, leerkrachten als leerlingen van fundamentele betekenis. Voor een goed veiligheidsbeleid is concrete betrokkenheid van alle deelnemers nodig bij de dagelijkse gang van zaken binnen de school.

De ontwikkeling van dit plan is dus niet 'af', maar wordt op grond van ervaringen (van leerkrachten, leerlingen, ouders, directie en coördinatoren sociale veiligheid en vertrouwenspersonen) en op basis van metingen van de veiligheidsbeleving, incidentenregistraties etc. bijgesteld. Eenmaal per jaar is er een vergadering met de teamleden en staat het thema 'Sociale veiligheid' centraal staat (borging). Op SharePoint staat het digitale archief m.b.t. sociale veiligheid. De coördinatoren sociale veiligheid/werkgroep SEO gaan dit archief beheren.

1. Samen zorgen voor veiligheid op school

Visie, kernwaarden, doelen , regels en afspraken

1.1. Onze visie, kernwaarden en doelen

Elk kind heeft recht op een veilig leer- en leefklimaat. We willen dat de leerlingen zich veilig en geaccepteerd voelen in de groep om zo tot leren te komen. We streven daarom naar een vriendelijk en veilig klimaat, waarin rust, orde, structuur en regelmaat zeer belangrijk zijn. De sfeer waarin kinderen opgroeien, is van groot belang voor hun ontwikkeling. We zorgen op De Fontein voor een ongedwongen sfeer. Op onze school leren kinderen niet alleen vakinhoudelijke leerstof, ze ontwikkelen ook hun persoonlijkheid door zelfvertrouwen op te bouwen en zelfkennis te verwerven. Ze leren om te gaan met elkaar en verdraagzaam te zijn.

Op De Fontein is er vanuit onze christelijke identiteit ruimte en aandacht voor de eigen culturele en godsdienstige achtergrond van kinderen die zijn opgegroeid met andere tradities en godsdiensten. **Betrokkenheid, openheid en respect** zijn de belangrijkste sleutelwoorden voor het gewenste leef- en werkklimaat binnen onze school . Er is een duidelijke verbinding van onze 4 kernwaarden **verantwoordelijkheid, zelfstandigheid, ambitie en ontwikkeling** met sociale veiligheid.

1.2. Regels en afspraken

Zowel voor een goede sfeer als voor de eigen veiligheid zijn schoolregels nodig en samen hebben we hier afspraken over gemaakt met de kinderen. Geregeld praten de leerkrachten over de regels. Zo zorgen we ervoor dat regels in alle groepen zoveel mogelijk hetzelfde zijn, natuurlijk aangepast aan de leeftijd van het kind. Omdat we recentelijk gestart zijn op nieuwe locaties (De Eerste Opvang Anderstaligen en regulier basisonderwijs op de Kameelstraat en regulier basisonderwijs op de Thomas Vindicorstraat), zijn de regels per locatie opnieuw onder de loep genomen en geïntroduceerd. Dat doen we o.a. via de PBS methode. Per locatie kunnen er nuances zijn afhankelijk van de specifieke situatie en doelgroep.

Positive Behavior Support (PBS) is een doelmatige, schoolbrede aanpak die zich richt op het versterken van gewenst gedrag en op het voorkomen van probleemgedrag. Het doel is het creëren van een positieve, sociale omgeving, die het leren bevordert en gedragsproblemen voorkomt. PBS is een 'kapstok' waaraan alle schoolinterventies en methoden die met gedrag te maken hebben in een school opgehangen kunnen worden. Methoden die goed werken, worden vastgelegd en geïntegreerd in PBS. Dit zorgt ervoor dat succesvolle zaken niet verloren gaan.

1.3. De Fontein hanteert Kanjerregels & groepsregels

De gedragsregels gelden voor iedereen die betrokken is bij de school.

De Kanjerregels

Onze groepsregels

In de groep praten wij fatsoenlijk en verzorgd Nederlands.
 We respecteren en helpen elkaar.
 We dragen zorg voor elkaars bezittingen.
 We zorgen voor elkaar
 Niemand sluiten wij buiten.
 We luisteren goed naar de mening van anderen.
 Samen ruimen we onze klas op.
 We luisteren en praten mee in het kringgesprek.
 We komen op voor onze eigen mening.
 We helpen elkaar een handje.

1.4. Naast deze regels zijn er nog de bijzondere regels

Voor de leerlingen:

1. Voetballen doen we in de pauze, maar niet voor schooltijd omdat er dan ook ouders en kleuters op het plein zijn;
2. Fietsen op het schoolplein is gevaarlijk voor kinderen en ouders. Loop met je fiets van het hek tot aan de fietsenstalling;
3. Speel op het gehele schoolplein;
4. De fietsen in de fietsenstalling moet je voorzichtig behandelen;
5. Ben je op het schoolplein aangekomen, dan blijf je op het schoolplein tot de bel gaat. Toch iets vergeten? Vraag eerst even aan de juf of meneer of je weg mag!;
6. Je mag op het schoolplein komen om 8.15 uur;
7. Iedereen zorgt voor een schoon en opgeruimd schoolplein;
8. Gooi verpakkingen, etensresten, plastic zakjes of elk ander afval in de afvalbakken;
9. Je speelt op het plein tot je de bel hoort. Als de bel klinkt, ga je in de rij staan.
10. In de school kom je alleen als de juf of meneer het goed vindt;
11. In de klas blijf je alleen als de juf of meneer het goed vindt;
12. Voor gymlessen is gymkleding verplicht;
13. Voor meisjes die een hoofddoek dragen geldt: geen hoofddoek tijdens de gymlessen. Een sporthoofddoek is wel toegestaan;
14. Je maakt alleen een foto, een filmpje of een geluidsopname met je mobiele telefoon, wanneer de juf, de meneer of de directie daar uitdrukkelijk toestemming voor heeft gegeven;
15. Je mag in de klas geen pet dragen.

Voor allen die in de school werken:

1. De leerkracht zorgt voor een rustige en ordelijke binnenkomst van zijn/haar groep 's morgens en na de pauzes;
2. Bij onjuist en onacceptabel gedrag van leerlingen in de pauzes overlegt de pleinwacht met de groepsleerkracht over de strafmaatregel;
3. Voor de groepen 1 t/m 8 zijn de huisbezoeken op verzoek van de ouders of als de leerkracht dit wenselijk acht;
4. Gaat het nablijven om 15.00 uur langer dan een kwartier duren, dan moet er even naar de ouders worden gebeld;
5. Verzuim moet iedere dag geregistreerd worden door de leerkracht in de klassenabsentenlijst die in de in de computer staat;
6. Voer geen gesprekken met ouders als de school begint of in pauzes;
7. Maak een afspraak met de ouder op een geschikter tijdstip;
8. Iedere leerkracht draagt de zorg voor een opgeruimd en uitnodigend eigen lokaal.

2. Hoe veilig voelen leerlingen zich op de Fontein?

Inzicht in veiligheidsbeleving, incidenten en mogelijke risico's; audits en monitoring

2.1. Onze werkwijze en afspraken

De leerkrachten verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. In de eerste plaats doen ze dit door observatie gedurende de dag. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van henzelf en leeftijdsgenoten. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren, gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leerkrachten gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak. De vragenlijsten van KANVAS worden gebruikt om de sociale veiligheid systematisch in beeld te brengen. Leerkrachten vullen de docentenvragenlijst in, leerlingen vullen de leerling vragenlijst in en de vragenlijsten worden bekeken. Daarnaast vullen de leerlingen uit de groepen 6 t/m 8 de vragenlijst sociale veiligheid van Scholen met Succes in. Deze informatie wordt gebruikt door leerkrachten om de veiligheid te monitoren en mogelijke risico's op te sporen. Ten aanzien van de sociaal veiligheid hebben we de volgende afspraken:

1. Onze school hanteert structureel en systematisch de methode voor sociaal emotionele ontwikkeling (zie lesrooster in de klassenmap en jaarrooster); Kanjertraining en daarnaast wordt PBS ingevoerd. In de lessen observeren en signaleren leerkrachten hoe veilig leerlingen zich voelen in de klas, op school, op het plein;
2. Er is een rooster voor de pleinwacht, de schoolpleinregels zijn duidelijk voor de kinderen en er is sprake van actief toezicht om zodoende incidenten zoveel mogelijk te voorkomen;
3. Onze school beschikt over een signaleringssysteem voor sociaal-emotionele ontwikkeling (KanVAS), dat twee keer per jaar wordt ingevuld;
4. De signaleringslijst maakt inzichtelijk welke sociale competenties op zowel individueel niveau als op groepsniveau wel of niet beheerst worden en waar mogelijke risico's liggen;
5. Jaarlijks worden er bij de leerlingen van groep 5 t/m 8 tevredenheidsonderzoeken afgenomen door Scholen met Succes;
6. De school rapporteert minimaal 2x per jaar naar ouders over de sociaal emotionele ontwikkeling/veiligheid van hun kind (door middel van het rapport en de tien minuten gesprekken);
7. De sociaal emotionele ontwikkeling/ veiligheid komt aan bod tijdens de groepsbesprekingen;
8. De leerlingen vullen vanaf groep 7 jaarlijks de vragenlijst van KanVAS ook zelf in;

9. De school heeft een Rouwverwerkingsprotocol (zie bijlagen), een verdrietkoffer en een Pestprotocol;
10. De school heeft twee Vertrouwenspersonen en twee coördinatoren sociale veiligheid (Anti-pest coördinator);
11. De school heeft een werkgroep voor SEO, Sociale Veiligheid en Burgerschap;
12. Acht leerkrachten hebben met goed gevolg de opleiding 'Gedragsspecialist' afgerond en twee leerkrachten zijn Kindercoach.

2.2. Inzicht/ Monitor veiligheidsbeleving

De afspraken worden 1x per jaar beoordeeld door de directie en het team.

De uitkomsten van Kanvas worden door de individuele leerkrachten voor hun eigen groep geanalyseerd. Daarnaast analyseert de werkgroep SEO de informatie voor alle groepen en gaat na of de doelen gehaald zijn. Voor de registratie van incidenten is een formulier beschikbaar (zie bijlagen). Dit wordt incidenteel gebruikt. Incidenten gekoppeld aan individuele leerlingen wordt besproken en bijgehouden in Parnassys, incl. contacten met ouders hierover. In combinatie met het aspect grensoverschrijdend gedrag (hoofdstuk 5) wordt verkend wanneer er sprake is van grensoverschrijdend gedrag en wanneer het een incident wordt genoemd dat geregistreerd moet worden. Wanneer noem je iets een incident en wanneer gaat het om het oefenen van gedrag. In de teams op de locaties wordt dit besproken. Afspraken die worden gemaakt, worden aan het einde van dit schooljaar opgenomen in dit plan.

In het kader van de kwaliteitszorg worden er tevredenheidsonderzoeken onder leerkrachten, ouders en leerlingen gedaan. De risico-inventarisatie is in 2019 afgenomen. De opzet en de analyse hiervan werd uitgevoerd door een Arbo deskundige met behulp van de Arbo Meester. Naar aanleiding van deze analyse is een plan van aanpak gemaakt door de preventiemedewerkster van de school. Dit plan wordt elk jaar in het MT geëvalueerd en bijgesteld. Het komt ook ter sprake in de MR. In februari 2018 is er een onderzoek geweest naar de tevredenheid van de leerkrachten. Dit onderzoek is georganiseerd door 'Scholen met Succes'. De uitslag wordt in het Hoofdstuk 7 *Kwaliteitsbeleid paragraaf 7.5* uitgewerkt in het Schoolplan van CBS De Fontein.

3. Wat en wie zijn belangrijk voor de veiligheid op school?

Voorwaarden, taken, samenwerken en communicatie met ouders en partners buiten de school

3.1. Voorwaarden

Wij vinden het belangrijk, dat de school een veilige en verzorgde omgeving is voor de leerlingen en de medewerkers. Een omgeving waarin iedereen zich geaccepteerd voelt en waar het plezierig samenwerken en samen werken is. Onze school is een school die open staat voor ouders. Sterker nog: we proberen ouders optimaal te informeren en te betrekken bij de dagelijkse gang van zaken. Onze afspraken zijn:

1. De school ziet er verzorgd uit;
2. De school is een veilige school;
3. Leraren (onderling) en leerlingen (onderling) gaan respectvol en positief met elkaar om;
4. Ouders ontvangen een nieuwsbrief per locatie of ontvangen het schoolnieuws per app;
5. Er zijn inloopochtenden in de groepen 1 en 2 (en eventueel in groep 3 en 4);
6. Er zijn tenminste drie keer per jaar tien minuten gesprekken waarvan twee met het rapport;
7. Ouders participeren bij diverse activiteiten;
8. De school staat open voor de ouders;
9. Eén keer in de drie weken is er een Piramide thema bijeenkomst voor de ouders van de onderbouw leerlingen;
10. De oudercontactgroep komt één keer in de vier weken bij elkaar;

11. De school houdt 1x per vier jaar een tevredenheidsonderzoek onder de ouders en leerkrachten;
12. De school houdt elk jaar een tevredenheidsonderzoek onder de leerlingen van het reguliere basisonderwijs;
13. De school communiceert naar de ouders over de uitkomsten van beide onderzoeken, veelal via de nieuwsbrieven.

Monitor:

De afspraken (doelen) worden 1 x per vier jaar beoordeeld door de directie, het team, de leerlingen en de ouders. Tevens bewaakt het MT per locatie de afspraken regelmatig. Signalen van leerlingen of personeel worden serieus genomen en zo nodig opgepakt.

3.2. Taken

Op onze school hebben we twee Vertrouwenspersonen en twee coördinatoren sociale veiligheid opgeleid en aangesteld. Hun namen worden opgenomen in de schoolgids. Ook wordt de persoon per locatie voorgesteld in alle groepen, opdat kinderen weten waar ze naar toe kunnen als er sprake is van pesten. Het pestprotocol biedt houvast (zie de bijlagen). Vanaf 1 augustus 2017 monitoren we jaarlijks de Sociale Veiligheid met een instrument dat een representatief en actueel beeld geeft: Scholen met Succes.

Toch kan het gebeuren dat ondanks alle goede bedoelingen problemen ontstaan, in dat geval volgen we de klachtenregeling zoals vermeld staat in de schoolgids. Daarnaast is de school aangesloten bij de landelijke klachtencommissie van Verus. PCPO Midden-Brabant heeft ook de klachtenregeling die hiervoor geldt overgenomen. Deze regeling is in te zien bij de directie van de school en op de website van het bestuur. Voor gevoelige zaken of meldingen van incidenten waarbij men niet naar de directie wil gaan, kan de inzet van de interne vertrouwenspersoon of de externe vertrouwenspersoon gevraagd worden. Ook kan het bestuur van de school ingeschakeld worden. Zie voor meer informatie de schoolgids van De Fontein.

3.3. Communicatie ouders

Goede contacten met ouders vinden wij van groot belang, omdat school en ouders dezelfde doelen nastreven: het algemeen menselijke en de cognitieve ontwikkeling van (hun) kinderen. Ouders zien we daarom als gelijkwaardige gesprekspartners. Voor de leraren zijn de bevindingen van de ouders essentieel om het kind goed te kunnen begeleiden. En voor de ouders is het van belang dat zij goed geïnformeerd worden over de ontwikkeling van hun kind.

Onze afspraken zijn:

1. Ouders worden betrokken bij schoolactiviteiten;
2. Leraren stellen zich op de hoogte van de opvattingen en verwachtingen van de ouders;
3. Ouders ontvangen informatie over de actuele gang van zaken;
4. Ouders krijgen één keer per jaar een jaarkalender;
5. Ouders worden betrokken bij een stagnerende ontwikkeling van hun kind of als er sprake is van onveiligheid;
6. Ouders (en hun kinderen) worden adequaat voorbereid op het vervolgonderwijs;
7. Ouders worden adequaat op de hoogte gesteld van de ontwikkeling van hun kind;
8. Leraren stimuleren ouders tot onderwijsondersteunend gedrag in de thuissituatie;
9. Een werkgroep houdt zicht bezig met het vergroten van de ouderbetrokkenheid op onze school.

Monitor

De afspraken (doelen) worden 1 x per vier jaar beoordeeld door de directie, het team en de ouders. Daarnaast worden de subdoelen van de werkgroep jaarlijks geëvalueerd.

3.4. Communicatie met externe instanties

Er zijn goede afspraken gemaakt met belangrijke externe partners uit jeugdhulp en veiligheid om zo nodig ondersteuning of hulp te kunnen bieden aan leerlingen, ouders en leerkrachten. De school CJG-er vervult een centrale rol. Op de Eerste Opvang en op het reguliere gedeelte van de school hebben de IB-ers tweewekelijks contact met CJG-er. De school vindt het belangrijk dat de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de veiligheid van een kind gedeeld wordt met belanghebbenden. De school onderhoudt hiervoor systematisch contacten met:

- De peuterspeelzalen in de buurt
- Scholen in de buurt
- Kobergroep
- Sport BSO Fun Kidz
- Dansgroep 'De Stilte'
- Breda Actief
- De Ontdekking
- Edux
- Opleidingsinstanties
- School CJG-er
- GGD
- Bureau Leerplicht
- GGZ
- Jeugdzorg
- Kadanst
- Surplus
- De bibliotheek
- De wijkagent
- Veilig thuis
- Onyx (samenwerkingsverband onderwijskansenscholen Breda)
- Samenwerkingsverband Breda en omstreken OOK
- De gemeente Breda voor onderwijs
- Breedsaam voor huisvesting
- Het Voortgezet Onderwijs
- Diverse Pabo's
- PCPO Midden-Brabant: scholen, GMR, bestuur en Raad van Toezicht

4. Hoe werken we aan een ongedwongen sfeer

Goed gedrag kun je leren in een veilige omgeving!

4.1. Positief pedagogisch handelen van onze leerkrachten

(ondersteunende houding, voorbeeldgedrag) en preventief werken met de Kanjertraining

Leraren creëren een veilig en gestructureerd klimaat waarin kinderen zich gewaardeerd en gerespecteerd voelen. Kernwoorden zijn: relatie, competentie en autonomie. Wij hechten veel waarde aan een positieve en motiverende leraar, een begeleider die ervoor zorgt dat de leerlingen het werk zelfstandig en samen met anderen kunnen doen. We werken schoolbreed in alle groepen met de Kanjertraining en PBS. We hanteren de methode Wereldwijd Geloven (groep 8) en Trefwoord en we voeren kringgesprekken, hebben gezamenlijke vieringen en gerichte projecten.

We hanteren de volgende afspraken:

1. De leraren zorgen voor een functionele en uitdagende leeromgeving;

2. De leraren gaan positief en belangstellend met de leerlingen om; tonen respect in gedrag en taalgebruik;
3. De leraren zorgen voor interactie met en tussen de leerlingen;
4. De leraren ondersteunen het zelfvertrouwen van de leerlingen;
5. De school stimuleert bij leerlingen de coöperatieve vaardigheden;
6. De leraren zorgen voor veiligheid;
7. De leraren hanteren de afgesproken regels en afspraken;
8. De leraren laten de leerlingen zelfstandig werken en samen werken.

Monitor

De beoordeling van de afspraken (doelen) komt aan de orde bij de jaarlijkse audits en de Ontwikkel- en Waarderingsgesprekken. Daarnaast worden de afspraken (doelen) 1 x per vier jaar geëvalueerd door directie en team. Het pedagogisch klimaat/ sociale veiligheid is tevens een onderdeel dat wordt beoordeeld door de Inspectie van het Onderwijs.

Naar ouders toe zijn we zoveel mogelijk preventief duidelijk. Wij verzoeken ouders zich aan de volgende gedragscodes te houden:

1. Begin geen gesprek met de leerkracht als de school begint of in de pauzes;
2. Maak een afspraak met de leerkracht voor een gesprek op een geschikter moment;
3. De deur gaat om 8.20 uur open. Dan kunnen ouders hun kleuter in de klas brengen;
4. Ouders mogen 's woensdags vanaf 12.20 uur op het schoolplein wachten om hun kind op te halen. 's Middags vanaf 14.35 uur op locatie Kangoeroestraat en om 14.50 uur op locatie Vincidorstraat.

Om de leerkrachten zo goed mogelijk toe te rusten om preventief werk te maken van een sociaal veilige school vindt er nascholing Kanjertraining en PBS plaats (schooljaar 2017-2018 en schooljaar 2019-2020).

5. Wat doen we bij onveilige situaties?

Signaleren en effectief handelen bij signalen, grensoverschrijdend gedrag en incidenten

Er zullen altijd situaties zijn waarbij leerlingen de regels overtreden en zich niet aan de afspraken houden. Dit kan leiden tot onveilige situaties.

5.1. Wat doet De Fontein nu bij het niet naleven van de gedragsregels door leerlingen?

1. Het niet gewenste gedrag van de leerling(en) wordt eerst in de groep of onder vier ogen met de leerkracht besproken en er worden afspraken gemaakt om het gedrag te laten verbeteren;
2. Helpt dat niet, dan wordt verder gepraat met ouders. Indien het een situatie betreft waarin pestgedrag is gesignaleerd dan volgen we het stappenplan uit het **Pestprotocol** (Op elke locatie ter inzage zie bijlage 2). In dit protocol staan bovengenoemde gedragsregels nader omschreven. We schakelen dan ook coördinatoren sociale veiligheid (juf Nadia, juf Margreet of juf Rebecca) of de Vertrouwenspersonen (juf Else, juf Petra) in.

Onze school zet door de Kanjerlessen sterk in op het vergroten van onderling vertrouwen en bevorderen van veiligheid in een groep. Vanuit de Kanjertraining volgen we de lijn van oplossingsgericht conflicten oplossen. Dit betekent dat leerkrachten van de school respectvol omgaan met kind en ouder. Leerkrachten gaan onderling respectvol met elkaar om. Zij zijn zich bewust van het gezegde: "Een goed voorbeeld doet goed volgen". Leerkrachten spreken twee gedragstalen. De ene gedragstaal is straatcultuur (= directief: duidelijk, helder en grens stellend), de andere gedragstaal sluit aan op de wereld van wederzijds respect (richt zich op het geven inzicht).Het

voorbeeldgedrag van de leerkracht nodigt kinderen uit om over te stappen naar de wereld van wederzijds respect.

5.2. Procedure schorsing en verwijdering

In onze schoolgids staat hoe de procedure schorsing en verwijdering in zijn werk gaat. Bij grensoverschrijdend gedrag kan dit aan de orde zijn.

Schorsing: een leerling kan voor een dag of een beperkt aantal dagen worden geschorst, als daarvoor in de concrete praktijk aanleiding is. Bijvoorbeeld als een leerling zich zo misdraagt dat van verstoring van de rust en orde op school sprake is. De leerling blijft leerplichtig en krijgt daarom huiswerk mee. Ook worden de leerplichtambtenaar, mw. Kim Heijster, het bestuur en de inspectie op de hoogte gesteld.

Verwijdering: als een leerling niet meer te handhaven is moet het bestuur de betrokken groepsleraar en de ouders horen. Dit kan mondeling of schriftelijk gebeuren. Het bestuur moet gedurende acht weken zoeken naar een school die bereid is de leerling toe te laten. Het bestuur moet aan kunnen tonen dat er daadwerkelijk naar een andere school is gezocht. Als aan deze inspanningsverplichting en aan de overige procedurele eisen is voldaan, kan het tot verwijdering over gaan. Ook als er nog geen school is gevonden die de leerling wil toelaten. Als een leerling verwijderd wordt die naar het SBO (speciaal basisonderwijs) overgaat, zal er ook overleg gevoerd moeten worden met het bestuur van die school. Bij verwijdering wordt altijd de leerplichtambtenaar, het bestuur en de inspectie op de hoogte gesteld.

De verwijderingsprocedure ziet er als volgt uit:

1. Het bestuur hoort eerst de betrokken leerkracht;
2. Het bestuur deelt de ouders schriftelijk en gemotiveerd het voornemen tot verwijdering mee en nodigt hen uit om gehoord te worden over dit voornemen;
3. De ouders worden gehoord. Als dit de mening van het bestuur niet verandert, brengt het bestuur de ouders hiervan op de hoogte per aangetekende brief. Binnen zes weken kunnen de ouders hiertegen schriftelijk bezwaar maken;
4. De leerplichtambtenaar en de inspecteur van het onderwijs worden in kennis gesteld van het besluit. Het bestuur moet gedurende acht weken zoeken naar een andere school;
  - a. Als de ouders geen bezwaar aantekenen, wordt het besluit na zes weken definitief;
  - b. Als de ouders bezwaar aantekenen, moeten ze worden gehoord. Binnen vier weken na het ontvangen van het bezwaar, moet het bestuur de ouders gemotiveerd en per aangetekende brief op de hoogte brengen van het besluit;
  - c. Als b., maar nu leggen de ouders zich niet neer bij het besluit. De ouders kunnen het besluit nog aanvechten via de burgerlijke rechter.

Meer informatie over hoe we nu omgaan met grensoverschrijdend gedrag is te vinden in de bijlages. Hier vindt u ook een omgangsprotocol voor onze medewerkers. Met dit omgangsprotocol wordt helder welk gedrag we van onze medewerkers verwachten in verschillende specifieke situaties. Zie voor meer informatie hierover het Beleidsstuk van PCPO Midden-Brabant *“Aannemen, schorsen, time-out en verwijderen”*.

5.3. Omgang met ouders die het onderwijsproces verstoren

Soms kan het gedrag van de ouders verstorend werken op de goede relatie met school en zo de eerste taak van een school, het geven van goed onderwijs aan een leerling, negatief beïnvloeden. Er hoort een gezonde wisselwerking te zijn tussen opvoeders en de leerkrachten met inachtneming van ieders rol ten opzichte van de leerling. Maar een gezonde kritische opstelling van ouders, ten opzichte van het onderwijs dat hun kind ontvangt, kan de wisselwerking ten goede komen. De school

zet zich tot uiterste in om goed onderwijs te verzorgen, maar is daarbij niet onfeilbaar, zodat het meedenken van ouders in dit geval de kwaliteit kan verbeteren.

Er zijn diverse stappen om proberen te voorkomen dat geschillen met ouders leiden tot conflicten waarbij het gedrag van ouders onaanvaardbaar wordt.

5.4. Aanspreken op gedrag

Van ongewenst gedrag is sprake als een leerling of ouder:

- De voorschriften van de school overtreedt (omgangsvormen, ordeverstoring, ongeoorloofd verzuim etc.);
- Algemene fatsoensnormen schendt, hetzij direct tijdens schoolactiviteiten, hetzij daarbuiten mits het de school niettemin rechtstreeks betreft.

Als een eerste incident met een ouder ontstaat dan moet de directeur van de school - ook als hij/zij het onderwerp van het incident is - proberen de ouder te kalmeren en in gesprek gaan. Tijdens dit gesprek zal de directeur de ouder wijzen op de regel dat ouders, leerlingen en personeel met respect met elkaar moeten omgaan, en vervolgens de ouder te verzoeken alsnog op rustige wijze zijn klacht te vertellen en toe te lichten.

Afhankelijk van de ernst van het gedrag kan dit gesprek schriftelijk worden bevestigd door een brief aan de ouder te sturen met daarin duidelijk de omgangsnormen die de school hanteert en waarin wordt uitgelegd dat het gedrag van de ouder niet wordt getolereerd.

Wanneer desondanks dit storende gedrag van de ouder(s) zich herhaalt of zich voortzet, dan worden de betrokken ouders nogmaals voor een gesprek uitgenodigd door de directeur. In dit gesprek waarschuwt de directeur dat als er zich nog één keer een incident voordoet, zal worden overgegaan tot het ontzeggen van de toegang tot de school en haar terreinen. Dit gesprek wordt altijd schriftelijk bevestigd.

Wanneer het gedrag van de betrokken ouder(s) onaanvaardbaar blijft, vindt een derde gesprek plaats waarbij wordt medegedeeld dat de toegang tot school en terreinen met onmiddellijke ingang voor vijf weken wordt ontzegd, behalve wanneer de ouders persoonlijk uitgenodigd worden door de directeur. Deze ontzegging wordt per aangetekende brief (met bericht van ontvangst) bevestigd. In deze ontzeggingsbrief wordt ook een uitnodiging om in de laatste week van de ontzegging nog te overleggen, opgenomen.

De school moet de wijkagent inlichten over de ontzegging van de ouder. De school is niet bevoegd om bij overtreding van het toegangsverbod, de betrokken ouders zelf te verwijderen uit de school of van de terreinen. Dit mag alleen door politie/justitie worden gedaan wegens lokaal-/terreinvredebreuk. De wijkagent kan eventueel proces-verbaal opmaken.

Mocht in de laatste week van de ontzegging het gesprek positief verlopen, dan kan de ontzegging door het bestuur worden opgeheven.

Zie voor meer informatie hierover het Beleidsstuk van PCPO Midden-Brabant *“Aannemen, schorsen, time-out en verwijderen”*.

6. Hoe we actief werk blijven maken van een sociaal veilige school

In dit plan sociale veiligheid voor leerlingen is inzicht gegeven in de wijze waarop de Fontein leerlingen nu een sociaal veilige omgeving biedt. School heeft een duidelijke visie op sociale veiligheid. De school gebruikt een gestandaardiseerd instrument om de veiligheid te monitoren naast het leerlingvolgsysteem KANVAS dat goed aansluit bij de Kanjertraining. Daarnaast heeft de Fontein drie personen opgeleid en geïntroduceerd als coördinatoren sociale veiligheid.

Wie	Wat	Wanneer
MT	Verwachtingen t.a.v. de coördinatoren Sociale veiligheid en werkgroep SEO uitspreken.	Februari 2020
Twee coördinatoren sociale veiligheid en werkgroep SEO	Lezen dit plan tegen en presenteren het vervolgens na bijstelling aan het team per locatie.	Februari 2020
Werkgroep SEO	Opstellen van de verbeterpunten t.a.v. sociale veiligheid en tijdpad maken voor komende 2 jaren.	Maart 2020
Leerkrachten	Kanjerlessen uitvoeren zoals bedoeld; preventie.	Schooljaar 2019-2020 e.v.
Scholing van het hele team	PBS	September 2019 en januari 2020.
Werkgroep SEO en leerkrachten	Uitkomsten monitor KANVAS analyseren en bijpassende acties afspreken per groep en schoolbreed.	Twee maal per jaar
Teams per locatie	Grensoverschrijdend gedrag en incidentenregistratie	Mei 2020 gereed
MT	Observaties Kanjerlessen en ontwikkelings- en waarderingsgesprekken	Jaarlijks, met in 2019/2020 focus op Sociale veiligheid
Coördinatoren sociale veiligheid / werkgroep SEO	Aanpassen plan sociale veiligheid op basis van ervaringen schooljaar 2019-2020 en nieuwe afspraken.	Jaarlijks; de eerste keer in juni 2020
MT	Aanbieden plan sociale veiligheid aan MR	Mei 2020

7. Gerelateerde protocollen en afspraken

In dit plan sociale veiligheid hebben we onze focus gelegd op een veilig schoolklimaat. Wanneer we veiligheid verbreden naar 'het werken aan en in een veilige omgeving' zijn er verschillende protocollen en afspraken. U vindt hieronder een opsomming met vindplaats.

Protocol startende leerkracht	digitaal op school aanwezig
Ouderplan	digitaal op school aanwezig
Rouwprotocol	in de map veiligheid
Visie op burgerschap	digitaal op school aanwezig
Werken op de EOA, net even anders	digitaal op school aanwezig
Rapportage externe audit CBS De Fontein	digitaal op school aanwezig
Oudertevredenheidsonderzoek	digitaal op school aanwezig
Personeelstevredenheidsonderzoek	digitaal op school aanwezig
Leerlingtevredenheid	digitaal op school aanwezig
Sociale veiligheidsonderzoek personeel	digitaal op school aanwezig
Arbo risico-inventarisatie en plan van aanpak	digitaal op school aanwezig
Verwerking persoonlijke gegevens	H11.8 in onze schoolgids
Verzekeringen en school	H11.18 in onze schoolgids
Protocol medicijnverstrekking en medisch handelen	digitaal op school aanwezig
Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	digitaal op www.pcpomiddenbrabant.nl
Gedragscode personeel	digitaal op www.pcpomiddenbrabant.nl
Personeelsbeleidsplan	digitaal op www.pcpomiddenbrabant.nl
Beleid inzake functioneringsgesprekken	digitaal op www.pcpomiddenbrabant.nl
Beleid inzake ontwikkeling en ondersteuning personeel	digitaal op www.pcpomiddenbrabant.nl
Beleid inzake ziekte, ziekmelding en re-integratie	digitaal op www.pcpomiddenbrabant.nl
Protocol datalekken en privacy	digitaal op www.pcpomiddenbrabant.nl
Beleid AVG	digitaal op www.pcpomiddenbrabant.nl
Beleid internet, mail, mobiele-telefoons	digitaal op www.pcpomiddenbrabant.nl
Klachtafhandeling	digitaal op www.pcpomiddenbrabant.nl
Aannemen, time-out, schorsen en verwijderen	digitaal op www.pcpomiddenbrabant.nl

Op elke locatie is een ontruimingsprotocol aanwezig en is bekend wie de BHV-ers zijn.